यज्जुहोति । तद्ब्रह्मवर्चसि । उभयमेवाकः" इति । अथोशब्दः पक्षान्तरार्थः, खलु आङ्गरिति विशेषः । प्रतिषेकेन पशव्यत्वं होमेन ब्रह्मवर्चसमित्युभयमपि करोत्येव । यदुक्तं सूत्रकारेण 'तृणेन ज्वलतावेक्षत' इति ॥

तदिदं विधत्ते । "प्रच्युतं वा एतदस्माल्लोकात् । अगतं देवलोकम् । यच्छृतꣳ हविरनभिघारितम् । अभिद्योतयति । अभ्येवैनद्धारयति । अथो देवचैवैनद्गमयति" [२] इति । शास्त्रीयअपणेन हविषोऽस्माल्लोकात्प्रच्युतिः । अनभिघारितत्वात् स्वर्गप्राप्त्यभावः । अतस्तं वारयितुं ज्वलता तृणेनाभिद्योतिते सति एतद्धविरभिघारितमेव भवति । अपि चैतद्धविर्देवेष्वेव गमयति ॥

विधत्ते । "पर्य्यग्निकरोति । रक्षसामपहत्यै" इति । ज्वलतस्तृणस्य परितः प्रदर्शनं पर्य्यग्निकरणम् । तेन रक्षांस्यपहन्यन्ते ॥

तस्यावृत्तिं विधत्ते । "त्रिः पर्य्यग्निकरोति । रक्षसामपहत्यै । त्रिः पर्य्यग्निकरोति । त्र्यावृद्धि यज्ञः । अथो मेध्यत्वाय" इति । तिस्र आवृत्तयो यस्य यज्ञस्य सोऽयं त्र्यावृत् । 'त्रिषत्या हि देवाः' इति श्रुत्यन्तरेण त्रिवारानुष्ठाने देवानां सत्यत्वबुद्ध्युदयात् त्रिरावृत्तो यज्ञः प्रशस्तः । अपि च त्रिरावृत्त्या दोषाभावस्य पर्य्यालोचितत्वाद्धविर्यज्ञयोग्यं भवति । यदुक्तं सूत्रकारेण । 'वर्त्म कुर्व्वन् प्रागुद्वासयत्युदक् प्रागुदग्वा' इति ॥

तत उदगुद्वासने पक्षं विधत्ते । "यत्प्राचीनमुद्वासयेत् । यजमानꣳ शुचार्पयेत् । यद्दक्षिणा । पितृदेवत्यꣳ स्यात् । यत्र-